

Yabancı paraların değ erlemesinden oluşacak kur farkının istisna kapsamında değ erlendirilmesi

Belge türü	�zelge
Kanun	VERG� USUL KANUNU
Özelge no	27575268-105[280-2014-254]-193254
Tarih	09.08.2016

T.C.

GELÜR İDARES  BAřKANLIđI

ANKARA VERG  DAİRES  BAřKANLIđI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüđü

Sayı : 27575268-105[280-2014-254]-193254

09.08.2016

Konu : Yabancı paraların değ erlemesinden oluşacak kur farkının istisna kapsamında değ erlendirilmesi

.....

İlgide kayıtlı  zelge talep formunda;

-Vergi Dairesi Müdürlüđünün vergi kimlik numaralı m kellef  olduğunuz, şirketinizin yurt içi ve yurt dışında inşaat faaliyeti ile uğraştığı ve bu faaliyeti yurt içi ve yurt dışında şubeler açarak gerçekleştirdiği,

- Yurt dışı şubeniz ile nakit ihtiyacın karşılanması amacıyla yapılan işlemlerde geri ödemelerde kur farkı kar/zararı oluştuğu,

- Yurt dışı inşaat işi devam ederken yurt dışı şubeden merkeze önceden gönderilen dövizlerle müteahhitlik kazancı olarak gönderilen dövizlerin gelir yazılması esnasında mahsup edilmesinde kur farkı kar/zararı oluştuğu,

- Merkezin yurt dışındaki şubeye verdiği hizmetlere ilişkin (personelin yurt dışı şube adına çalıştığı kısma isabet eden ücret tutarı ile merkezden yurt dışı şube adına yapılan) harcamaların dekont edildiği tarih ile tahsil tarihi arasında kur farkı kar/zararı oluştuğu belirtilerek,

söz konusu para hareketleri nedeniyle oluşan kur farklarının ne şekilde işleme tabi tutulacağı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 280 inci maddesinde; *"Yabancı paralar borsa rayici ile değerlendirir. Borsa rayicinin takarrüründe muvazaa olduğu anlaşılırsa bu rayiç yerine alış bedeli esas alınır. Yabancı paranın borsada rayici yoksa, değerlemeye uygulanacak kur Maliye Bakanlığınca tespit olunur..."*, "Kasa Mevcudu" başlıklı 284 üncü maddesinde ise *"Kasa mevcutları itibari kıymetleriyle değerlendirir, yabancı paralar hakkında 280'inci madde hükmü uygulanır"* hükmü mevcuttur.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinde, Kanunun 1 inci maddesinde sayılı kurumlardan kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunanlar, gerek Türkiye içinde gerekse Türkiye dışında elde ettikleri kazançların tamamı üzerinden vergilendirileceği hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun *"İstisnalar"* başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde, yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanarak Türkiye'de genel sonuç hesaplarına intikal ettirilen kazançların kurumlar vergisinden istisna olduğu hüküm altına alınmıştır.

Konuyla ilgili 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin *"5.9. Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanan kazançlarda istisna"* başlıklı bölümünde;

-Yurtdışındaki şubelerden elde edilen kazançların genel sonuç hesaplarına intikal ettirilmesinde, faaliyette bulunulan yabancı ülkenin mevzuatına göre hesap döneminin kapandığı tarih itibarıyla ilgili ülke mevzuatına göre tespit edilen faaliyet sonucunun, Türkiye'de de aynı tarih itibarıyla genel sonuç hesaplarına kaydedileceği, kazancın kambiyo mevzuatına göre fiilen Türkiye'ye getirilmesinin herhangi bir etkisi olmayacağı,

-Türkiye'de genel sonuç hesaplarına intikal ettirilen kazancın, hesaplara intikal ettirilmesi gereken tarihte T.C. Merkez Bankasının o gün için tespit ve ilan ettiği döviz alış kurlarıyla değerlendirileceği, T.C. Merkez Bankasınca tespit ve ilan olunmayan yabancı paralarda ise Maliye Bakanlığının Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tespit ve ilan ettiği kurların dikkate alınacağı,

-Yurtdışındaki işyerine merkez tarafından fatura düzenlenmek suretiyle ihraç olunan emtia ile yurt dışına yönelik olarak fatura düzenlenmek suretiyle yapılan hizmetlerden doğan dövize bağlı alacak ve

borçların aynen mal veya hizmet ihracından doğan alacak ve borçlarda olduğu gibi değerlemeye tabi tutulacağı ve değerlendirme farklarının vergi matrahının tespitinde dikkate alınacağı; ancak, Türkiye'de bulunan merkez ile yurt dışındaki işyeri arasında gerçekleşen diğer para hareketlerinden doğan alacak ve borçlar ise gerçek bir alacak ve borç niteliği taşımadığından, söz konusu para hareketlerine dayalı cari hesap bakiyelerinin değerlemesine gerek bulunmadığı,

-İstisna uygulamasına konu olan ve yurt dışında yapıpıp tamamlanan işlerden doğan kazancın Türkiye'ye getirilmesi halinde, söz konusu yabancı paraların değerlemesinden kaynaklanan kur farklarının istisna kazançla ilişkilendirilmesinin mümkün olmadığı,

-Yurt dışında yapılmakta olan işlerden elde edilen hasılatın Türkiye'ye döviz olarak getirilmesi halinde, anılan işlerin tamamlandığı geçici vergilendirme dönemine kadar söz konusu yabancı paraların değerlemesinden kaynaklanan kur farkları istisna kapsamında değerlendirileceği,

açıklamalarına yer verilmiştir. Bu itibarla;

- Yurt dışındaki işyerine tarafınızdan fatura düzenlenmek suretiyle ihraç olunan emtia ile yurt dışına yönelik olarak fatura düzenlenmek suretiyle yapılan hizmetlerden doğan dövize bağlı alacak ve borçların aynen mal veya hizmet ihracından doğan alacak ve borçlarda olduğu gibi değerlemeye tabi tutulması ve değerlendirme farklarının vergi matrahının tespitinde dikkate alınması,

- Yurt dışındaki işyeri ile tarafınız arasında gerçekleşen diğer para hareketlerinden doğan alacak ve borçların ise gerçek bir alacak ve borç niteliği taşımaması nedeniyle bu para hareketlerine dayalı cari hesap bakiyelerinin değerlendirilmemesi,

- Yurt dışında yapılan ve tamamlanarak genel sonuç hesaplarına kaydedilen inşaat işlerine ilişkin kazancın Türkiye'ye döviz olarak getirilmesinden dolayı oluşan kur farklarının, istisnaya tabi olan kazançla ilişkilendirilmeyerek doğrudan kurum kazancına dahil edilmesi,

- Yurt dışında bulunan şubeniz tarafından yapılmakta olan inşaat işinin devamı sırasında Türkiye'ye döviz olarak getirilen hasılatın değerlemesinden kaynaklanan kur farklarının ise anılan işin tamamlandığı geçici vergilendirme dönemine kadar istisnaya konu yurt dışı kazancın tespitinde dikkate alınarak istisna kapsamında değerlendirilmesi

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026